

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

«Затверджено»

Проректор з науково-
педагогічної роботи ХНУ

С. А. Матюх

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

ХМЕЛЬНИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

*(в рамках проекту «Європейське право прав людини для університетів
України та Молдови» Програми Еразмус+ за фінансової підтримки ЄС)*

Дата введення в дію «1» січня 2020 року

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Кодекс академічної етики визначає цінності, якими керуються учасники академічної спільноти (студенти, викладачі, науковці, інші працівники) Хмельницького національного університету (далі –ХНУ) та встановлює етичні норми відносин в академічному середовищі.

2. Етичні цінності академічної спільноти ХНУ та порядок перевірки і розгляду етичних порушень визначаються Законом України "Про освіту", Законом України "Про вищу освіту", іншими законодавчими актами, Статутом Університету, Правилами внутрішнього розпорядку, Положеннями про органи управління Університетом, наказами та розпорядженнями ректора ХНУ, регламентом роботи Комісії з питань академічної етики та доброчесності ХНУ та іншими локальними нормативно-правовими актами.

3. Цілі Кодексу академічної етики:

- Кодекс впроваджує основні принципи академічної поведінки, яких мають дотримуватися усі учасники академічної спільноти ХНУ;

- Кодекс стимулює формування академічної атмосфери, в якій кожний учасник академічної спільноти ХНУ може займатися своєю діяльністю в умовах взаємної поваги та позитивних емоцій від роботи, навчання та проведення наукових досліджень;

- Кодекс не призначений вирішувати усі спірні ситуації, пов'язані з недобросовісною поведінкою, але він закладає основи, керуючись якими такі ситуації мають вирішуватися з урахуванням виконання місії Університету.

4. У цьому Кодексі поняття та терміни вживаються у такому значенні:

- Діловий етикет – порядок взаємодії і поведінки співробітників ХНУ та учасників освітнього процесу ХНУ в процесі спільної діяльності, включаючи ділове листування, прийом на роботу, звернення до керівництва тощо;

- Академічна етика – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

- Академічна спільнота ХНУ – співробітники ХНУ та учасники освітнього процесу.

II. МІСІЯ ТА ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЦІННОСТІ ХНУ

Кодекс академічної етики ХНУ базується на фундаментальних принципах Великої Хартії Університетів, керівних принципах IAU-MCO (International Association of Universities and the Magna Charta Observatory) щодо інституційного етичного кодексу вищої освіти, Європейській Хартії дослідників, Берлінській декларації про відкритий доступ до знань в науці та гуманітарній сфері, Бухарестській декларації етичних цінностей та принципів вищої освіти у Європі.

ХНУ виконує місію формування високої культури поведінки учасників освітнього процесу та інших співробітників Університету шляхом здійснення освітньої та науково-дослідницької діяльності на рівні найвищих професійних та етичних стандартів.

Академічна спільнота ХНУ при здійсненні своєї діяльності повинна дотримуватися таких основних цінностей:

1. Чесність;
2. Колегіальність та повага до людської гідності;
3. Відповідальність;
4. Академічна свобода;
5. Відповідальність за використання майна та ресурсів ХНУ, дбайливе ставлення до навколишнього середовища.

Чесність

- 1) Учасники академічної спільноти ХНУ дотримуються академічної чесності та активно застосовують свої принципи у навчанні, викладанні, науково-дослідницькій діяльності та наданні інших освітніх та консультативних послуг.
- 2) В ХНУ неприпустима академічна нечесність у будь-якій формі (фальсифікація даних, шахрайство, крадіжка, плагіат, підкуп, купівля та продаж творів, презентація твору інших авторів як власного, невиправдане співавторство, обман під час іспитів та інша недоброчесна поведінка).
- 3) Учасники академічної спільноти ХНУ повинні діяти справедливо та законно, виконуючи свою діяльність як в Університеті, так і за його межами, приймати рішення відповідно до законів та інших нормативно-правових актів.
- 4) Учасники академічної спільноти ХНУ повинні добросовісно працювати з Міжнародними партнерами.

Колегіальність та повага до людської гідності

- 1) Учасники академічної спільноти ХНУ керуються принципами академічного співробітництва та чесної конкуренції, виконуючи дослідження та службові обов'язки.
- 2) Толерантність та повага до людської гідності є одним із основних принципів спілкування в університетському середовищі та в академічній спільноті ХНУ.
- 3) Учасники академічної спільноти ХНУ дотримуються принципів рівності, справедливості, рівних можливостей, уникають і не допускають жодної форми дискримінації, фаворитизму, персоналізації, переслідування, сексуальних домагань, зловживання владою.
- 4) Учасники академічної спільноти ХНУ захищають конфіденційну інформацію, пов'язану з академічною діяльністю Університету та персональними даними співтовариства; однак, вимога конфіденційності

не може перешкоджати розгляду випадків академічної нечесності або можливих порушень, які здійснюються підрозділами Університету чи державними органами.

- 5) Скарги та заяви, отримані Комісією з питань академічної етики та доброчесності ХНУ, розглядаються об'єктивно, неупереджено, прозоро та відповідно до встановлених строків.

Відповідальність

- 1) Учасники академічної спільноти ХНУ, реалізуючи принципи етичної поведінки, створюють не лише особисту репутацію, але й стандарти професійної доброчесності та позитивного іміджу Університету в цілому.
- 2) Учасники академічної спільноти ХНУ при виконанні своєї діяльності повинні враховувати потреби держави та суспільства, бути соціально відповідальними, підтримувати відкритий доступ до знань та інформації, публічно оголошувати результати своїх дослідницьких робіт.
- 3) Кожен учасник академічної спільноти ХНУ використовує ввічливу мову спілкування, особливо у публічних виступах (включаючи інтернет-видання, ведення блогів, пости, коментарі тощо).
- 4) Кожен учасник академічної спільноти ХНУ висловлює повагу до колег, підтримуючи належний зовнішній вигляд. Університет не запроваджує обмежень у вигляді єдиного стандарту, разом із тим зухвалий зовнішній вигляд як студентів, так і викладачів та співробітників є неприйнятним.
- 5) Академічна спільнота ХНУ дотримується принципів соціальної відповідальності, принципу рівності доступу до вищої освіти, до здійснення прав людини та громадянина.
- 6) Учасники академічної спільноти ХНУ визнають важливість принципів здорового способу життя.
- 7) Учасники академічної спільноти ХНУ у відносинах з іноземними партнерами, а також розвиваючи проекти міжнародної співпраці, представляють та захищають інтереси Університету.
- 8) Учасники академічної спільноти ХНУ не мають права використовувати назву університету за обставин, які негативно впливають на його престиж, власну репутацію та громадську репутацію Університету.

Академічна свобода

- 1) ХНУ у своїй діяльності втілює принцип свободи вираження поглядів на навчання, дослідження та думки.
- 2) Учасники академічної спільноти ХНУ зобов'язані прагнути до правдивих знань, поширювати свій досвід і отримані знання.
- 3) Учасники академічної спільноти ХНУ визнають і поважають вірування та переконання один одного.
- 4) Учасники академічної спільноти ХНУ сприятимуть критичному мисленню, свободі вираження поглядів, розвиватимуть можливості для участі в дискусіях та дебатах.
- 5) Учасники академічної спільноти ХНУ поважають гідність один одного, не допускають дискримінації, нечесності або зловживання владою в їхніх стосунках.

Відповідальність за використання активів та ресурсів, повага до навколишнього середовища

Учасники академічної спільноти ХНУ повинні:

- 1) Правильно використовувати та берегти майно Університету.
- 2) Захищати права інтелектуальної власності Університету та учасників спільноти.
- 3) Використовувати ресурси університету, час співробітників, обладнання, послуги та фінансування виключно для виконання місії та завдань Університету.
- 4) Визнавати принципи сталого розвитку, відповідально вживати природні та інші ресурси.

ІІІ. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Учасники академічної спільноти ХНУ повинні:

- 1) Не допускати та уникати конфлікту інтересів, що виникають внаслідок особистих стосунків.
- 2) Надавати пріоритет науковій та академічній діяльності та зобов'язанням перед ХНУ.
- 3) Жодні види вдячності, що впливають на прийняття рішення, не можуть бути прийняті учасником академічної спільноти ХНУ.
- 4) У разі виникнення конфлікту інтересів інформувати колег та безпосередніх керівників. Через потенційний конфлікт інтересів, учасник академічної спільноти ХНУ повинен відмовитися від прийняття рішення.

ІV. КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

В Хмельницькому національному університеті створюється Комісія ХНУ з питань академічної етики та доброчесності – орган, який приймає рішення про відповідність дій учасників академічної спільноти ХНУ вимогам цього Кодексу та розглядає конфліктні ситуації.

Комісія діє на основі Регламенту, який визначає порядок створення, сферу компетенції, порядок роботи.

У разі надходження заяви про порушення цього Кодексу проводиться її розгляд. У випадку підтвердження порушення застосовуються види відповідальності, передбачені законами України та локальними нормативно-правовими актами Університету.

Комісія розглядає пропозиції щодо вдосконалення Кодексу академічної етики ХНУ, виступає з ініціативами щодо внесення змін та виносить їх на засідання Вченої ради ХНУ.

V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Особи, які працюють в ХНУ, підтверджують, що вони ознайомлені з вимогами Кодексу академічної етики, підписуючи декларацію учасника університетської спільноти.

ДЕКЛАРАЦІЯ УЧАСНИКА АКАДЕМІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

Цією декларацією я, _____,

підтверджую, що ознайомився (-лась) з Кодексом академічної етики Хмельницького національного університету та зобов'язуюсь дотримуватися його вимог в процесі навчання, викладання, проведенні наукової діяльності, виконанні організаційно-адміністративних та інших зобов'язань.

«_____» _____ 20____ р.

_____ Підпис